H9 ידע JADA (940x) tietää, tuntea [olla sukupuoliyhteydessä] (verbitaul.)

(päivitelty 27.1.2024)

H9 HEPREA VERBITAULUKOT https://gen.fi/h9.html
- H9 י JOD https://gen.fi/h9-j.html
  - H9 יד JOD–DALET https://gen.fi/h9-jd.html
    - H9 ידע jada (940x) tietää, tuntea, havaita [olla sukupuoliyhteydessä] (verbitaul.) https://gen.fi/h9-jdc.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

00. Dokumentteja
0. Johdanto
0.1 Merkitys ja esiintyminen
0.2 Binjanit
1. Pa. יָדַע jada BH tietää, tuntea, havaita, osata [olla sukupuoliyhteydessä]
2. Nif. נוֹדַע noda BH ilmaista itsensä, tulla nähdyksi/esiin, näkyä, ilmestyä
3. Pi. יִדֵּעַ jidea BH ilmoittaa, osoittaa
4. Pu. יֻדַּע juda BH olla tunnettu
5. Hitp. הִתְוַדֵּעַ hitvadea BH ilmaista itsensä, ilmestyä
6. Hif. הוֹדִיעַ hodia BH antaa tiedoksi, ilmoittaa, näyttää, osoittaa, johtaa
7. Huf. הוּדַע huda BH tulla ilmoitetuksi, kerrotuksi

00. DOKUMENTTEJA

H2 ידע jada (940/) tuntea, tietää (juuri) (tulossa, jHs.)
https://gen.fi/h2-jdc.html

Academy of the Hebrew Language (heprean verbitaulukot) (AHL)
https://hebrew-academy.org.il/לוחות-נטיית-הפועל/?action=netiot&shoresh=ידע&binyan=0
Brown–Driver–Briggs Hebrew and English Lexicon. Hendrickson [1906] 2014 (BDB)
https://delitz.fr/bdb/
Comey & Tzur: New User-Friendly English–Hebrew–English Dictionary. Achiasaf 2009
Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)
https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi
Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja. Finn Lectura 2010 (MLH)
Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)
Pealim (heprea–englanti-sanakirja)
https://www.pealim.com/

Tarmon & Uval: Heprean verbitaulukot. 4. p. Suomen Karmel-yhd. 1998 (HVT)

0. JOHDANTO

0.1 MERKITYS JA ESIINTYMINEN

- יָדַע jada (940x, 1Moos03_05) tietää, tuntea, havaita, osata [olla sukupuoliyhteydessä] (verbi)

- יָדַע* alkuperäinen vav-alkuinen muoto näkyy nif., hitp., hif. ja huf. -muodoissa

דַּעַת דעת

fem. (a-segol., pa. inf. constr.) (91x) tieto, taito, tietäminen, tunteminen

(1Moos03_05H)

כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים
כִּי בְּיוֹם־אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ
וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם
וְהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי־טוֹב וָרָע׃

מִנ מִנ ֶנּ הוּ מִמֶּנּוּ

siitä

5 Sillä on tietäväinen Kolminaisuusjumala,
että päivänä teidän syömisenne siitä
tulevat avautumaan teidän silmänne,
ja te tulette olemaan kuin Kolminaisuusjumala
tietäväisiä hyvän ja pahan. (1Moos03_05_JMR)

0.2 BINJANIT

- BH pa., nif., pi., pu., hitp., hif., huf.

• BH:ssa kaikki seitsemän binjania

• יָדַע
pa. BH tietää, tuntea, havaita, osata [olla sukupuoliyhteydessä]

• נוֹדַע
nif. BH ilmaista itsensä, tulla nähdyksi/esiin, näkyä, ilmestyä

• יִדֵּעַ
pi. BH ilmoittaa, osoittaa

• יֻדַּע
pu. BH olla tunnettu

• הִתְוַדֵּעַ
hitp. BH ilmaista itsensä, ilmestyä

• הוֹדִיעַ
hif. BH antaa tiedoksi, ilmoittaa, näyttää, osoittaa, johtaa

• הוּדַע
huf. BH tulla ilmoitetuksi, kerrotuksi

1. PA. יָדַע JADA BH tietää, tuntea, havaita, osata, olla sukupuoliyhteydessä

1.1 PA. JOHDANTO, INF. JA PARTIS.

לָדַעַת יוֹדֵעַ יָדוּעַ יָדַע יֵדַע יֵדַע דַּע
לדעת יודע ידוע ידע ידע דע

pa. trans. BH tietää, tuntea, oppia tuntemaan, osata, havaita, käsittää [olla sukupuoliyhteydessä], to comprehend, know, learn to know, perceive, observe, have carnal knowledge, have sexual intercourse

הֵבִין בְּשִׂכְלוֹ הבין בשכלו
הָיָה בַּעַל־אִינְפּוֹרְמַצְיָה וַהֲבָנָה
היה בעל אינפורמציה והבנה

יוֹדֵעַ יוֹדַעַת יוֹדְעִים יוֹדְעוֹת

יָדוּעַ יְדוּעָה יְדוּעִים יְדוּעוֹת

adj. (pa. pass. partis.) tiedetty, tunnettu, NH tietty,
known, famous, certain, specific

1.2 PA. PERF., IMPF./FUT. JA IMPERAT.

• impf./fut:ssa ja imperat:ssa ensimmäinen jod-radikaali katoaa kokonaan kuuden muun prim. jod -verbin tavoin: jod-kirjaimesta on jäljellä vain prefiksin "toinen piste" eli tseirei-vokaalimerkki chirikin laajentumana

הוא	יָדַע	
היא	יָדְעָה	
אתה	יָדַעְתָּ	
את	יָדַעַתְּ	{יָדַעְתִּ}
אני	יָדַעְתִּי	
הם\הן	יָדְעוּ	
אתם	יְדַעְתֶּם	
אתן	יְדַעְתֶּן	
אנחנו	יָדַעְנוּ	

הוא	יֵדַע
היא	תֵּדַע
אתה	תֵּדַע

את	תֵּדְעִי
אני	אֵדַע
הם	יֵדְעוּ
הן	תֵּדַעְנָה
אתם	תֵּדְעוּ
אתן	תֵּדַעְנָה
אנחנו	נֵדַע

אתה	דַּע	[דְּעֶה]
את	דְּעִי	
אתם	דְּעוּ	
אתן	דַּעְנָה	

2. NIF. נוֹדַע NODA BH ilmaista itsensä, tulla nähdyksi/esiin, näkyä, ilmestyä

לְהִוָּדַע נוֹדָע נוֹדַע

nif. intr. BH ilmaista itsensä, tulla nähdyksi/esiin, ilmestyä, näkyä,
NH (myös) olla tunnettu, ilmoitettu, to be renowned, known; to appear, be revealed; to be informed

3. PI. יִדַּע / יִדֵּעַ JIDA/JIDEA BH ilmoittaa, osoittaa

- statiiviverbeissä (verbit, joiden toiminta ei näy liikkeenä) pi'elin merkitys on yleensä samankaltainen kuin hif'il-konjugaatiossa

4. PU. יֻדַּע JUDA BH olla tunnettu

5. HITP. הִתְוַדֵּעַ / הִתְוַדַּע HITVADEA/HITVADA BH ilmaista itsensä, ilmestyä

לְהִתְוַדֵּעַ מִתְוַדֵּעַ הִתְוַדֵּעַ \ הִתְוַדַּע הִתְוַדֵּעַ

hitp. BH ilmaista itsensä, ilmestyä, NH (myös) esittäytyä, tutustua, tehdä tuttavuutta, to make oneself known, reveal one's identity; to introduce oneself, make acquintance

6. HIF. הוֹדִיעַ HODIA BH antaa tiedoksi, ilmoittaa, näyttää, osoittaa, johtaa

לְהוֹדִיעַ מוֹדִיעַ הוֹדִיעַ יוֹדִיעַ הוֹדֵעַ \ הוֹדַע

hif. trans. BH antaa tiedoksi, ilmoittaa, näyttää, osoittaa, johtaa, NH ilmoittaa, tiedottaa, antaa/saattaa tiedoksi, to inform, notify

7. HUF. הוּדַע HUDA BH tulla ilmoitetuksi, kerrotuksi